

Öka avverkningen och hjälp Sverige ur krisen

DEBATT. Skogen räcker till både en växande industri och mer energi. Det framhåller professor Peter Lohmander. I det här debattinlägget argumenterar han för ökade avverkningsnivåer – för ekonomin och miljöns skull.

Virkesförrådet i Sverige har ökat mycket kraftigt under drygt 80 år. Tillväxten har med stor marginal överstigit avverkningarna och uthålligheten i skogsbruket är absolut inte hotad!

Jag anser att det är mycket viktigt för landet att den extrema förrådsökningen ifrågasätts. Ingenting talar för att detta är en vettig politik!

VI HAR NÄSTAN dubbelt så mycket skog i dag som för 80 år sedan! Ändå är myndigheten inte nöjd.

I skogsstyrelsens pressrelease (16 december förra året) står att

”den högsta hållbara avverkningsvolymen i snitt kommande tio år ligger i intervallet 95–100 miljoner skogskubikmeter per år med nuvarande förutsättningar”.

OM MAN LÄSER den rapport som en grupp vid Skogsstyrelsen och sveriges lantbruksuniversitetet skrivit och som skickas till regeringen (”SKA-VB 08”) finner man följande på sidan 6:

”Trots de höga avverkningsnivåerna ökar det totala virkesförrådet på produktiv skogsmark från cirka 3 100 miljoner m³sk

år 2010 till mellan 4 500 och 5 300 miljoner m³sk år 2110.”

UPPENBARLIGEN kan vi öka avverkningen väldigt mycket mer än vad rapporten kommer fram till om vi inte kräver en sådan exemplös förrådsupbyggnad!

Det är minst sagt oklart vad Skogsstyrelsen menar med ”högsta hållbara avverkningsvolymen” eftersom den enligt skogsstyrelsens egna beräkningar leder till en sådan förrådsökning!

MILJÖN ÄR viktig, men är god miljö och högt virkesförråd samma sak? Svaret är nej.

Ingenting pekar på att naturmiljön generellt blir ”bättre” av ett ökat virkesförråd. De djur och växtarter som vi hade i Sverige för 80 år sedan existerade trots att virkesförrådet var mycket lägre än idag. Ingenting säger att våra skyddsvärda arters existens förutsätter ett virkesförråd över 1920 års nivå.

Ibland sägs, med hänsyn till växthuseffekten, att det kan finnas ett värde i att binda koldioxid i skogens virke. Detta är ett helt korrekt men alltför avgränsat faktum.

I själva verket är det bra att bruka skogen med tanke på växthuseffekten (se faktaruta).

HUR BÖR VI DÅ utveckla skogsbruket, skogsindustrin

Det finns utrymme för betydligt fler laster från skogen.

och energiindustrin i Sverige?

Min forskning handlar mycket om hur de olika sakerna hänger samman för bästa total-ekonomi. Några av slutsatserna i beräkningsmodellerna är:

✓ Vi kan påtagligt minska användningen av fossila bränslen såsom kol, olja och naturgas genom att öka användningen av bränslen från skogen.

Energiproduktionen från skogen kan öka med 40–50 TWh (då är inte potentialen att ta vara på stubbarna medräknad).

✓ Vi kan samtidigt öka avverkningen i skogen högst väsentligt under mycket lång tid utan att sänka virkesförrådet under den nivå som vi hade exempelvis 1980.

✓ Vi kan rejält expandera de olika delarna av skogsindustrin under flera decennier.

Kvalitet på skogen i högsätet

DEBATT. Angående artikeln om grova träd (nr 6 sidan 24).

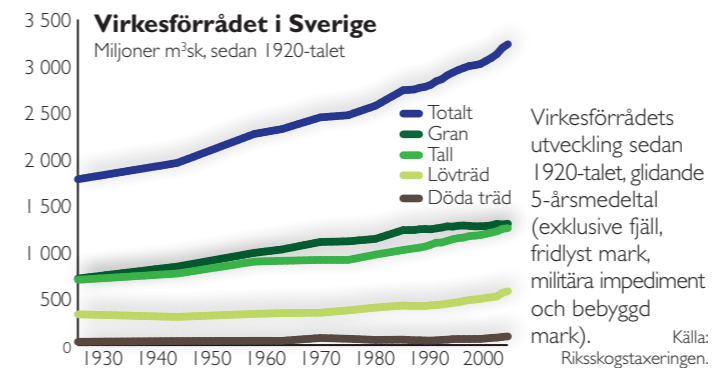
Det är inte lätt att hänga med de goda råden inför framtida resultatpolicy. Här hävdas att grova träd är bra träd. Lantbruksuniversitetets representanter förutsäger en förändring mot färre och grövre träd. Glesa gallringar i kombination med gödsling är en väg att komma dit.

Tveklöst håller vi med Oriana Pfister om att juvenilverd som resultat av snabb tillväxt är förkastlig för vedens kvalitet och

också hennes slutsats att man håller ihop skogen i ungdomstiden och sen driver på den i turbotakt. Men innan vi har ett annat system för kvalitetsklassning än täta årsringar behövs mer på fötterna.

Jag ser det som högst väsentligt att få fram skog av bra kvalitet. I övrigt ett förräntningsproblem i likhet med att tid är pengar och därför; väx, träd väx så omloppstiden går ned till 60 år i stället för naturliga 90.

Bo Lundberg, Gävle

OM CIRKA 50 ÅR kan vi därefter lägga oss på en skogsindustriell kapacitetsnivå som något överskrider den virkesförbrukning som vi har i dag, även om vi inte tror på att tillväxten i den nya skogen ökar (vilket den gör!). Och helt utan importerad råvara.

Om vi dessutom accepterar det faktum att skogens tillväxt

ökar så inser vi att vi kan ha en långsiktigt uthållig kapacitet i skogsindustrin som klart överstiger dagens nivå.

Givetvis medför den skisserade expansionen en kraftigt ökad sysselsättning i landet under lång tid.

NU GÄLLER det Sveriges framtid. Vi måste agera koor-

Flera effektfulla steg för klimatet

För att motverka växthuseffekten är det bra att bruka och använda skogen. Man kan dela upp nyttan i fyra olika trappsteg.

A) Den första koldioxideffekten:

Om vi avverkar skog och använder virke för att bygga trähus och broar binder vi koldioxiden i dessa konstruktioner.

Vi flyttar alltså koldioxidlagret från skog till byggnad.

B) Den andra koldioxideffekten:

Skogsmarken frigörs i samband med avverkningen så att vi kan låta ny skog växa där.

Denna nya skog kan binda ännu mer koldioxid.

Om vi bara låter skogen stå kvar och inte använder den, avtar tillväxten så småningom och upptaget av koldioxid upphör.

C) Den tredje koldioxideffekten:

När vi efter många år river byggnaderna så använder vi det utslitna trävirket i kraftvärmeverk där det ersätter fossila bränslen.

D) Den fjärde koldioxideffekten:

Vi har även möjlighet att avskilja den koldioxid som bildas vid förbränning i kraftvärmeverken. Denna kan lagras under marken. (tekniken kallas CCS, Carbon Capture and Storage.)

Den del av avverkningen som går till massa och pappersindustri genererar restprodukter i processerna (returlutar) som ger energi och därmed positiv koldioxideffekt.

Pappersprodukter kan cirkuleras på marknaden i flera år. Returpapper återanvänds och ger nytt papper. När kvaliteten efterhand blir för dålig på grund av att fibrerna slits ned, så skickas resten till kraftvärmeverken.

dinerat och rationellt. Vi har inte råd att misshandla med våra naturresurser, vår industriella potential och vår arbetskraft.

Vi har inte heller moralisk rätt att avstå från denna möjlighet att minska koldioxidutsläppen!

Läs mer på:
www.Lohmander.com

Peter Lohmander, som skrivit debattinlägget är professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering på lantbruksuniversitetet i Umeå.